

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Θέματα Επιτροπών

16-17/01

2020

ΜΑΝΤΟΥΛΙΔΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ

ENVI Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας Τροφίμων

Ένας από τους βασικούς στόχους της ΕΕ είναι η ενίσχυση της προστασίας και η βελτίωση της δημόσιας υγείας, η πρόληψη ασθενειών και κινδύνων που συνδέονται με τον τρόπο ζωής. Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί επανεμφάνιση μολυσματικών ασθενειών που στο παρελθόν είχαν εξαλειφθεί, με αποτέλεσμα να απειλείται εκ νέου η υγεία των πολιτών της ΕΕ. Με ποιους τρόπους είναι δυνατή η καταπολέμηση αυτού του φαινομένου;

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), το 2019 καταγράφηκαν στην Ευρώπη υπερτριπλάσια κρούσματα ιλαράς σε σχέση με το 2017, τα οποία ήταν και τα περισσότερα που σημειώθηκαν την τελευταία δεκαετία. Εκτός από την ιλαρά, παρατηρήθηκε έξαρση και άλλων μολυσματικών ασθενειών που μέχρι πρότινος είχαν σχεδόν εξαλειφθεί, όπως της πολιομυελίτιδας, της ερυθράς, της παρωτίτιδας και της ανεμοβλογιάς. Η ραγδαία αύξηση των κρουσμάτων ασθενειών που βρίσκονταν σε ύφεση, αποτέλεσε αντικείμενο μελέτης του συνόλου της επιστημονικής κοινότητας. Διαπιστώθηκε ότι γενεσιουργές αιτίες αυτού του φαινομένου είναι:

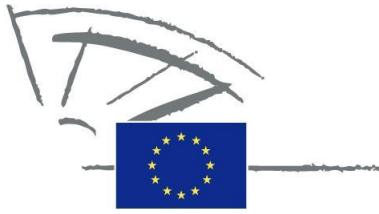
- i. Η περιορισμένη πρόσβαση μεγάλου αριθμού ατόμων στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, λόγω των κοινωνικών - οικονομικών συνθηκών διαβίωσής τους,
- ii. Η παραπληροφόρηση σχετικά με τους τρόπους μετάδοσης και εξάπλωσης των μολυσματικών ασθενειών,
- iii. Η ελλιπής ενημέρωση αναφορικά με τη δράση, την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια των εμβολίων,
- iv. Η αίσθηση του φόβου για τις μεθόδους πρόληψης και αντιμετώπισης τόσο των ασθενειών, όσο και της διάδοσής τους,
- v. Η σημαντική αύξηση του αριθμού των υποστηρικτών του αντιεμβολιαστικού κινήματος.

Το αντιεμβολιαστικό κίνημα έκανε για πρώτη φορά την εμφάνιση του περί τα τέλη της δεκαετίας του 1990, όταν ο Βρετανός γαστρεντερολόγος Andrew Jeremy Wakefield δημοσίευσε έρευνα σε γνωστό ιατρικό περιοδικό, η οποία συσχέτιζε τη δράση του τριπλού εμβολίου MMR (ιλαράς - παρωτίτιδας - ερυθράς) με τον αυτισμό. Παρά το γεγονός ότι αφενός δημοσιεύθηκε πληθώρα ερευνών που διέψευσαν τον ως άνω ισχυρισμό και αφετέρου ο ίδιος υπέστη βαρύτατες κυρώσεις, όπως η αφαίρεση της άδειας άσκησης ιατρικού επαγγέλματος, η επιρροή του ήταν

τέτοια ώστε κατάφερε να συσπειρώσει μεγάλη μερίδα του κοινωνικού συνόλου και ως εκ τούτου υπήρξε ο εμπνευστής του αντιεμβολιαστικού κινήματος. Ενώ έχουν περάσει δύο δεκαετίες από τη δημοσίευση και παρόλο που ο Wakefield είναι ακόμη και σήμερα αντιμέτωπος με την παγκόσμια επιστημονική κατακραυγή, οι απόψεις του περί αναποτελεσματικότητας και επικινδυνότητας των εμβολίων εν γένει αποτελούν ίσως τον πιο σημαντικό λόγο αμφισβήτησης της δράσης του εμβολιασμού που οδήγησε στην επανεμφάνιση των μολυσματικών ασθενειών.

Η απόφαση κάποιων ατόμων να αμφισβητούν και να απέχουν από τον εμβολιασμό και τις εν γένει μεθόδους πρόληψης μολυσματικών ασθενειών, καθώς και η συνεπακόλουθη αιφνίδια έξαρση του αντιεμβολιαστικού κινήματος έχει θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία, αλλά και ασφάλεια του συνόλου των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), ιδίως δε των ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων. Αφουγκραζόμενα την κρισιμότητα της κατάστασης και έχοντας ως απώτερο σκοπό την προστασία του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου, τα κράτη - μέλη της ΕΕ κλήθηκαν να προβούν στη στάθμιση δύο θεμελιωδών και अपαράγραπτων δικαιωμάτων, αφενός μεν του δικαιώματος της ελεύθερης και ακώλυτης ανάπτυξης της προσωπικότητας του ατόμου, αφετέρου δε του υπερατομικού δικαιώματος της δημόσιας υγείας και ασφάλειας.

Είναι γεγονός ότι η τελική ευθύνη για τη θέσπιση και ορθή λειτουργία του συστήματος παροχής υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και για τη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας, εναπόκειται στην αρμοδιότητα του εκάστοτε κράτους - μέλους. Εντούτοις, η ΕΕ είναι επιφορτισμένη με την υποχρέωση λήψης όλων των πρόσφορων μέτρων για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας, την πρόληψη και αντιμετώπιση των ασθενειών, την ελαχιστοποίηση των κινδύνων που απειλούν την ανθρώπινη υγεία και, τέλος, την εναρμόνιση των στρατηγικών των κρατών - μελών στον τομέα της υγείας. Στο πλαίσιο αυτό η παρούσα επιτροπή καλείται να προσδιορίσει τους τρόπους με τους οποίους θα αντιμετωπίσει δραστικότερα το εν λόγω φαινόμενο με τη μικρότερη απώλεια για το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης των πολιτών της ΕΕ.

CULT Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας

Η σύγχρονη Ευρωπαϊκή Κοινότητα αναπτύχθηκε βασιζόμενη, σε μεγάλο βαθμό, στις διαχρονικές αξίες που δημιούργησαν οι Αρχαίοι Έλληνες, οι οποίοι πρώτοι έκαναν λόγο για την ελευθερία, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την αλήθεια, την πίστη, την αρετή. Οι θεμελιώδεις αξίες της δικαιοσύνης και της δημοκρατίας, που πρωτογεννήθηκαν στο ελληνικό μυαλό, στηρίζουν και σήμερα την Ευρωπαϊκή Ένωση και συμβάλλουν στη διατήρηση σταθερής και ειρηνικής ατμόσφαιρας στα κράτη μέλη της. Με ποιους τρόπους μπορεί η ΕΕ να ενισχύσει τη διαφύλαξη και την καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας και κατ' επέκταση της ελληνικής παιδείας και του πολιτισμού μας στον Ελληνισμό της διασποράς;

Δημοκρατία, ελευθερία, αξιοπρέπεια, πίστη, αρετή και φιλότιμο.

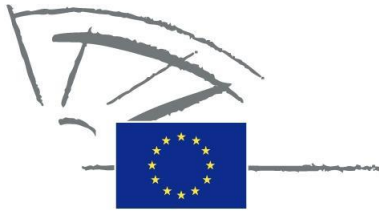
Διαχρονικές αξίες οι οποίες έχουν διαμορφώσει τον πολιτισμό όχι μόνο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και ολόκληρου του κόσμου. Αξίες που πρωτοακούστηκαν στην αρχαία Ελλάδα και εξακολουθούν να αντηχούν σε ολόκληρη την οικουμένη. Αδιαμφισβήτητα, όλοι αναγνωρίζουμε τη σημασία τους, καθώς, βασιζόμενοι σε αυτές τις αρχές, έχουμε καταφέρει να διατηρήσουμε σταθερές και ειρηνικές σχέσεις ανάμεσα στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα τελευταία 100 περίπου χρόνια και κάτω από διάφορες συνθήκες ο αριθμός των Ελλήνων πολιτών στα ευρωπαϊκά κράτη έχει αυξηθεί. Οι πόλεμοι, η ανάγκη εύρεσης εργασίας και ενός λαμπρότερου μέλλοντος ήταν ίσως οι σοβαρότεροι λόγοι για τους οποίους οι Έλληνες εγκατέλειψαν τη χώρα μας, για να μετοικήσουν σε μία ευρωπαϊκή. Κανένας όμως από τους παραπάνω λόγους δεν ήταν, ούτε θα είναι, αρκετός για αυτούς τους Έλληνες να εγκαταλείψουν τη γλώσσα, την ιστορία και τον πολιτισμό τους. Έτσι, ο ελληνισμός της διασποράς κατάφερε να μείνει ζωντανός μέσω της ίδρυσης ελληνικών σχολείων, συλλόγων, συνδέσμων και ελληνόγλωσσων κοινοτήτων. Η ανάγκη διατήρησης της ελληνικής γλώσσας έγινε τόσο σημαντική που πλέον όχι μόνο Έλληνες αλλά και αλλοεθνείς την έχουν ορίσει ως αντικείμενο διδασκαλίας και στα δικά τους σχολεία.

Ωστόσο, οι συνθήκες εξακολουθούν να διαμορφώνονται συνεχώς. Μόνο τα τελευταία 10 χρόνια ο πληθυσμός των μεταναστευόντων Ελλήνων σε χώρες της ευρωπαϊκής επικράτειας έχει τριπλασιαστεί, με τον αριθμό όμως των ομιλούντων την ελληνική γλώσσα να μειώνεται ραγδαία. Ταυτόχρονα, τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει η ελληνική εκπαίδευση πολλαπλασιάζονται. Η αδυναμία πιστοποίησης της ελληνομάθειας, η κατασπατάληση των διαθέσιμων πόρων, η μείωση του ποσοστού απόσπασης εκπαιδευτικών και η υποβάθμιση των ανθρωπιστικών σπουδών σε σχολεία και πανεπιστήμια είναι κάποια από αυτά. Η ελληνόγλωσση

εκπαίδευση δέχεται σε αυτή τη μεταβατική για όλους περίοδο ένα μεγάλο πλήγμα. Ο βασικός στόχος όμως παραμένει ο ίδιος: οι Έλληνες της διασποράς να μην αποκοπούν από τη ρίζα τους και η νεότερη γενιά να αποτελέσει τον συνεχιστή της ελληνικής γλώσσας και φιλοσοφίας, για να μπορέσει να την κληροδοτήσει και στην τρίτη γενιά των ομογενών.

Για αυτούς τους λόγους, η πολιτική της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συνεργασία με την ελληνική Πολιτεία χρειάζεται να ανασυγκροτηθεί και οι αρμόδιοι φορείς να καταθέσουν πρωτοπόρους τρόπους διασφάλισης και διαφύλαξης της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού. Η ανάδειξη της ελληνικής ομογένειας δεν πρέπει να απασχολεί μόνο τους ίδιους τους Έλληνες αλλά και όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς χωρίς την ύπαρξη ελληνικής ταυτότητας θα πάψει να υφίσταται και η ευρωπαϊκή.

DROI Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων της ΕΕ δημιούργησε μια νέα πραγματικότητα στη διαχείριση προσωπικών δεδομένων στον ψηφιακό και πραγματικό κόσμο, προκαλώντας μεγάλη αναστάτωση στη λειτουργία επιχειρήσεων, οργανισμών, ελεύθερων επαγγελματιών, αλλά και των ίδιων των δημόσιων και κρατικών υπηρεσιών. Ποια μέτρα μπορεί να λάβει η ΕΕ για την επίλυση των προβλημάτων που προκάλεσε η εφαρμογή του και πώς μπορεί να διασφαλίσει την τήρηση των όρων του από τα κράτη-μέλη;

Στο πλαίσιο της λειτουργίας και εν γένει δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης η συλλογή, επεξεργασία και αρχειοθέτηση των προσωπικών δεδομένων των πολιτών της είναι συχνό φαινόμενο, λόγος για τον οποίο η προστασία τους αποτέλεσε βασική προτεραιότητα της ΕΕ. Οι ειδικοί όροι, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων μερών χαρτογραφήθηκαν και αποτυπώθηκαν για πρώτη φορά πριν από περίπου 25 χρόνια, στην «Οδηγία 95/46/ΕΚ» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L της 23.11.1995, σελ. 31) υπό τον τίτλο «Οδηγία για την προστασία των δεδομένων».

Ωστόσο, η Οδηγία αυτή δεν κατόρθωσε να αποτρέψει τον κατακερματισμό της εφαρμογής της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ολόκληρη την Ένωση, την ανασφάλεια δικαίου ή τη διαδεδομένη στο κοινό αντίληψη ότι υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι για την προστασία των φυσικών προσώπων. Διαφορές μεταξύ των κρατών – μελών στο επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των φυσικών προσώπων εμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων σε ολόκληρη την Ένωση και συνιστούν εμπόδιο για την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων σε επίπεδο ΕΕ, στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό και εμποδίζουν τις αρχές στην εκτέλεση των αρμοδιοτήτων τους, όπως αυτές απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης, ενώ προβλήματα ανέκυψαν και στους τομείς της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις και της αστυνομικής συνεργασίας.

Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις και η παγκοσμιοποίηση δημιούργησαν νέες προκλήσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η τεχνολογία πρέπει πλέον να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της Ένωσης και τη διαβίβαση σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, διασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων αυτών. Επίσης, τα φυσικά πρόσωπα ολοένα και περισσότερο δημοσιοποιούν προσωπικές πληροφορίες και τις καθιστούν διαθέσιμες σε

παγκόσμιο επίπεδο. Οι εξελίξεις αυτές απαιτούν ένα ισχυρό και πιο συνεκτικό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ένωση, υποστηριζόμενο από αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας, δεδομένου ότι είναι σημαντικό να δημιουργηθεί η αναγκαία εμπιστοσύνη που θα επιτρέψει στην ψηφιακή οικονομία να αναπτυχθεί στο σύνολο της εσωτερικής αγοράς. Άλλωστε, τα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να έχουν τον έλεγχο των δικών τους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

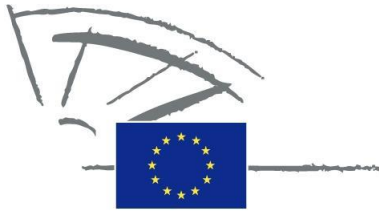
Για τους λόγους αυτούς, γεννήθηκε η ανάγκη διασφάλισης μιας συνεκτικής και ομοιόμορφης εφαρμογής κανόνων για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ολόκληρη την ΕΕ.

Έτσι, η ΕΕ προχώρησε σε μια ρηξικέλευθη νομοθετική ρύθμιση, θεσπίζοντας τον νέο Ευρωπαϊκό Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ - GDPR) 2016/679, που τέθηκε σε εφαρμογή στις 25 Μαΐου 2018, καθιερώνοντας ένα ενιαίο νομικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και αντικατοπτρίζοντας τη φύση της προστασίας των δεδομένων ως θεμελιώδους δικαιώματος για την ΕΕ.

Ο Κανονισμός (ΓΚΠΔ - GDPR):

- ο καθορίζει τις υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας
- ο θεσπίζει κανόνες που αφορούν την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κανόνες που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα
- ο προστατεύει θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες των φυσικών προσώπων και ειδικότερα το δικαίωμά τους στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η Επιτροπή αυτή θα εντοπίσει τα προβλήματα που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή, τήρηση και εποπτεία των διατάξεων του ΓΚΠΔ και θα αναδείξει προτάσεις και λύσεις για τη διαχείριση και αντιμετώπιση των προβληματικών αυτών σημείων, τόσο προς όφελος της εύρυθμης λειτουργίας της ΕΕ και των φυσικών ή νομικών προσώπων που επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα, όσο και προς όφελος της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών που υπόκεινται στην επεξεργασία αυτή.

LIBE Επιτροπή Πολιτικών Ελευθειών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

Πολλές χώρες ανά τον κόσμο έχουν προβεί στη μεταρρύθμιση του συστήματος απονομής δικαιοσύνης, παρέχοντας σε ορισμένες περιπτώσεις στους κατηγορούμενους τη δυνατότητα απαλλαγής τους από κάθε κατηγορία κατόπιν συμβιβασμού (συμφωνία εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς – διαμεσολάβηση), με αποτέλεσμα άτομα υπαίτια για σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να απολαμβάνουν ατιμωρησίας στις χώρες τους, για πολιτικούς ή άλλους λόγους διαφθοράς. Πώς θα μπορούσε η ΕΕ να αντιμετωπίσει το φαινόμενο ατιμωρησίας και να αποτρέψει τη δράση επιτήδειων, οι οποίοι εκμεταλλεύονται την εθνική τους νομοθεσία, επιχειρούν να απολαύσουν τα οφέλη της και στην ευρωπαϊκή επικράτεια;

Η Ευρωπαϊκή ένωση αδιαμφισβήτητα αποτελεί έναν από τους πιο στέρεους πυλώνες προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον κόσμο. Αποδεδειγμένα, τα Κράτη - Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προστατεύουν με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο τα ανθρώπινα δικαιώματα, γεγονός που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στο Ευρωπαϊκό Νομικό Σύστημα. Ωστόσο, η Ευρώπη οφείλει να επαγρυπνεί και να φροντίζει, ώστε οι νέες νομικές καινοτομίες να συμφωνούν με το ανθρωπιστικό δίκαιο, ιδίως δε η μέθοδος του εξωδικαστικού διακανονισμού. Η μορφή αυτή εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών που αποκτά διακρατικά όλο και περισσότερη δημοφιλία εγείρει σε ορισμένες περιπτώσεις ανθρωπιστικά ζητήματα που η Ευρώπη οφείλει να λύσει.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να γίνει μια σύντομη αναφορά στο περιεχόμενο του όρου «εξωδικαστικός διακανονισμός». Ο όρος (συχνά χρησιμοποιείται και ο παρεμφερής όρος «διαμεσολάβηση») περιγράφει μια σύντομη και σύννομη διαδικασία, εκούσια και εμπιστευτική, στην οποία παρίστανται τα εμπλεκόμενα μέρη (διάδικοι) μαζί με τους δικηγόρους τους (σε πολλές χώρες και ένα τρίτο ουδέτερο πρόσωπο, τον Διαμεσολαβητή) με σκοπό την επίτευξη μιας συμφωνίας επίλυσης της διαφοράς τους πριν την εκδίκαση της υπόθεσης στο Δικαστήριο. Τα οφέλη από την εισαγωγή της διαμεσολάβησης στο νομικό σύστημα μιας χώρας είναι πολλά, ενδεικτικά:

- Εξοικονόμηση Χρόνου. Η διαμεσολάβηση είναι διαδικασία σχεδόν στιγμιαία και απαλλάσσει τα μέρη (αλλά και τη δικαιοσύνη) από χρονοβόρες δικαστικές διαδικασίες.
- Οικονομία Χρημάτων. Η διαμεσολάβηση απαλλάσσει κυρίως το Κράτος από τη δαπάνη ιδιαίτερα μεγάλων χρηματικών πόρων για δικαστικά έξοδα.
- Εχεμύθεια. Η διαμεσολάβηση εξασφαλίζει την επίλυση της διαφοράς χωρίς την έκθεση της υπόθεσης στα μάτια των τρίτων. Συγκεκριμένα, αποφεύγεται η αρνητική δημοσιότητα

στις αίθουσες συνεδριάσεων των δικαστηρίων και διαφυλάσσεται η αξιοπρέπεια των μερών.

Το μέτρο αυτό έχει ήδη υιοθετηθεί από χώρες εντός (Γερμανία, Γαλλία, Ελλάδα κ.ά.) ή εκτός (Ηνωμένες Πολιτείες, Ηνωμένο Βασίλειο, Αυστραλία, Νότια Αφρική, Καναδάς κ.ά.) Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ωστόσο, δεν λείπουν και οι ενστάσεις απέναντι στο μέτρο αυτό. Στην περίπτωση που η δυνατότητα διακανονισμού υφίσταται στο ποινικό δίκαιο (δηλαδή στον τομέα του δικαίου που αφορά στα «πιο σημαντικά» αδικήματα), έχουν εκφραστεί φόβοι πως πολίτες με οικονομική ισχύ που κατηγορούνται για εγκλήματα που παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν τη δυνατότητα της εξωδικαστικής επίλυσης και έτσι να παρακάμψουν το ευρωπαϊκό δίκαιο και να αποφύγουν την ποινή. Η ίδια ανησυχία εκφράζεται και ως προς τη δυνατότητα διακανονισμού που παρακάμπτει τις σημαντικές για τη δημόσια τάξη και την κοινωνική λειτουργία διατάξεις (διατάξεις αναγκαστικού δικαίου) του ιδιωτικού δικαίου (π.χ. διατάξεις που αφορούν τον γάμο και την οικογένεια).

Πού συνίσταται λοιπόν το πρόβλημα; Όπως προαναφέρθηκε, αποτέλεσμα της επίτευξης του διακανονισμού είναι η εξάλειψη της υπόθεσης (συνεπώς και των κατηγοριών και των ποινών). Τι συμβαίνει όμως στην περίπτωση που η φερόμενη παραβίαση του κατηγορουμένου είναι παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Ο διωκόμενος για παραβίαση ενός θεμελιώδους δικαιώματος θα αποφύγει ή θα μειώσει υπέρμετρα την ποινή για την πράξη του απλά συνάπτοντας (πολλές φορές εκμεταλλευόμενος την κοινωνική του θέση, την οικονομική του ευμάρεια) έναν διακανονισμό; Εάν ναι, δεν ανατρέπεται η ίδια η θεμελιώδης ιδέα του ανθρωπίνου δικαιώματος, το ότι δηλαδή το απολαμβάνει κάθε άνθρωπος και συνεπώς πρέπει να γίνεται σεβαστό από όλους και σε κάθε περίπτωση; Το ζήτημα, λοιπόν, είναι σημαντικό· η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα όργανά της οφείλουν να ασχοληθούν με το ζήτημα και να συνδράμουν στον βαθμό που είναι εξουσιοδοτημένα στη διευθέτηση του ζητήματος αυτού που θίγει την ορθή προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έναν δηλαδή από τους πιο βασικούς σκοπούς της Ενωμένης Ευρώπης.

FEMM Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Γυναικών και την Ισότητα των Δύο Φύλων

Παρά τη σημαντική πρόοδο προς την ισότητα των δύο φύλων, παρατηρείται ακόμη το φαινόμενο της καταστρατήγησης θεμελιωδών δικαιωμάτων των γυναικών στους κόλπους της σύγχρονης ΕΕ, σημαντικότερη έκφανση του οποίου είναι η εμπορία γυναικών (human trafficking) από και προς χώρες της Ένωσης. Με ποιους τρόπους μπορεί η ΕΕ να καταστείλει τέτοια φαινόμενα, βελτιώνοντας την κουλτούρα της “ατιμωρησίας” των θυτών και βελτιώνοντας την πρόσβαση των θυμάτων στη δικαιοσύνη;

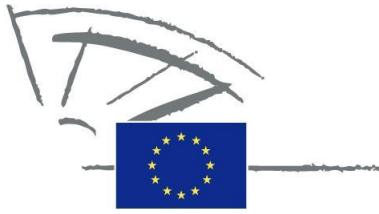
Η Ευρώπη των τελευταίων δεκαετιών έχει σημειώσει καθοριστικά βήματα προόδου στην κατεύθυνση της εξασφάλισης της ισότητας των δύο φύλων, της θωράκισης της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της μεταβολής των μέχρι πρότινος αρνητικών ελευθεριών σε θετικά δικαιώματα που εξασφαλίζουν το επίπεδο διαβίωσης και την αξιοπρέπεια των πολιτών της. Η αρχή των κινημάτων προστασίας και προάσπισης των δικαιωμάτων των γυναικών συντελέστηκε στις δεκαετίες του 1960 και του 1970, σημάδεψε την παγκόσμια ιστορία και έθεσε τα θεμέλια για ένα ουσιαστικά ίσο μέλλον. Έκτοτε οι προσπάθειες για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων αυτών έχουν επεκταθεί και εμβαθύνει σε κάθε τομέα του ατομικού και κοινωνικού βίου αναβαθμίζοντας τον δυτικό κόσμο και προσφέροντας μια νέα τροπή στον χώρο της ισότητας των δύο φύλων. Μέσα σε αυτό το κλίμα της προόδου και της φαινομενικής εξομάλυνσης των άνομων ενεργειών και της καταστρατήγησης των δικαιωμάτων ίσως κάποιος θα έλεγε πως το ζήτημα της εμπορίας ανθρώπων και ιδιαίτερα γυναικών φαντάζει κατ' ελάχιστον αδιανόητο. Δυστυχώς, όμως, τα φαινόμενα απατούν.

Το ζήτημα της απαγόρευσης της εμπορίας ανθρώπων αποτελεί ένα από τα ουσιαστικότερα ανθρώπινα δικαιώματα, το οποίο προστατεύεται νομοθετικά από ένα εύρος συνθηκών, Ευρωπαϊκών Οδηγιών, νομοθετημάτων και στρατηγικών. Σύμφωνα με το Άρθρο 5 (5.3) του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλώνεται ρητά η απαγόρευση της εμπορίας ανθρώπινων όντων. Ήδη από το 1950, με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τις Θεμελιώδεις Ελευθερίες, καθιερώθηκε η απαραβίαστη αρχή της προστασίας των ατομικών ελευθεριών στο Άρθρο 2, ενώ με το Άρθρο 4 επιτάσσεται η απαγόρευση και καταστολή οποιουδήποτε φαινομένου καταναγκασμού ανθρώπινων όντων. Σύμφωνα με την Ιδρυτική Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η εμπορία ανθρώπων καταγράφεται ως μορφή οργανωμένου εγκλήματος εξαιρετικής βαρύτητας στο Άρθρο 83, η οποία οφείλει να αντιμετωπιστεί μονομερώς τόσο σε επίπεδο κρατικής ποινικής βαρύτητας αλλά και κοινοτικά

καταδικάσιμης πράξης, η οποία θα αντιμετωπιστεί σύμφωνα με τους ελάχιστους κανόνες του ποινικού δικαίου που ορίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε ζητήματα ειδικού εγκληματικότητας.

Παρ' όλ' αυτά, η Ευρώπη δεν παραμένει αδρανής στη θέα αυτών των ειδικών συνθηκών. Η οδηγία Anti-Trafficking 2011/36/EU, η Ευρωπαϊκή στρατηγική για την εξάλειψη της Εμπορίας Ανθρώπων 2012-2016, αλλά και η δημιουργία ειδικού συντονιστή του Ευρωπαϊκού Έργου κατά του trafficking είναι μονάχα λίγες από τις δράσεις που έχουν συντελεστεί. Ένας εποπτικός μηχανισμός για την εφαρμογή των κοινοτικών νομοθεσιών προς το συγκεκριμένο ζήτημα έχει συγκροτηθεί (The EU Network of National Rapporteurs of Equivalent Mechanisms), ενώ η EU Civil Society Platform συμπληρώνει τις στοχεύσεις που τέθηκαν από τις ανάλογες στρατηγικές για τη συγκρότηση πυρήνα δράσης οργανώσεων και προσώπων κατά του φαινομένου αυτού. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμμετέχει ενεργά στο ζήτημα καταρτίζοντας και αναθεωρώντας οδηγίες και στρατηγικές για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του ζητήματος.

Το πλήθος αυτό των δράσεων και οδηγιών φαντάζει εκ πρώτης μια ουσιαστική κινητοποίηση ενάντια σε ένα ζήτημα που χρήζει καίριας αντιμετώπισης. Ωστόσο, η πραγματικότητα της ατιμωρησίας των θυτών εξακολουθεί να επισκιάζει τις προοπτικές βελτίωσης του προβλήματος, εφόσον η δικαιοσύνη δεν επικρατεί και οι δράστες δεν περιορίζονται αποτελεσματικά. Κυρίως όμως χιλιάδες άνθρωποι που βιώνουν την ανηλεή αυτή πραγματικότητα αδυνατούν να αποκτήσουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη, που θα τους προσέφερε τη λύση αλλά και τη χειραφέτηση από την αντιμετώπισή τους ως αντικειμένων. Λαμβάνοντας υπόψη το υπόβαθρο του προβλήματος, αλλά και διερευνώντας τις ήδη υπάρχουσες ή προταθείσες λύσεις, το ερώτημα που η Επιτροπή καλείται να απαντήσει είναι: με ποιους τρόπους μπορεί η ΕΕ να καταστείλει τέτοια φαινόμενα, αντιμετωπίζοντας τη νοοτροπία της «ατιμωρησίας» των θυτών και διευκολύνοντας την πρόσβαση των θυμάτων στη δικαιοσύνη;

TRAN Επιτροπή Μεταφορών και Τουρισμού

Ποια μέτρα είναι απαραίτητα για την προβολή της εθνικής κληρονομιάς και των μνημείων του πολιτισμού κάθε χώρας - μέλους στο πλαίσιο της ΕΕ για την ενίσχυση - τόνωση της τουριστικής ανάπτυξης;

Ο κλάδος του τουρισμού και η λειτουργία του στον χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί οικονομική δραστηριότητα μείζονος σημασίας, αφού με την αυστηρή έννοια του όρου –που αφορά παραδοσιακούς φορείς παροχής ταξιδιωτικών και τουριστικών υπηρεσιών– περιλαμβάνει πάνω από δύο εκατομμύρια επιχειρήσεις, ως επί το πλείστον μικρές και μεσαίες, στις οποίες υπολογίζεται πως απασχολούνται πάνω από δώδεκα εκατομμύρια εργαζόμενοι. Σύμφωνα με εκτιμήσεις των Θεματολογικών Δελτίων για την Ευρωπαϊκή Ένωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το 2018 ο κλάδος του τουρισμού συνεισέφερε άμεσα το 3,9% του ΑΕΠ της ΕΕ, ενώ αντιπροσώπευε το 5,1% του συνολικού εργατικού δυναμικού.

Επιπρόσθετα, ο τουρισμός αποτελεί μια σημαντική πτυχή της ζωής των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού πλέον ταξιδεύουν όλο και περισσότερο, τόσο για προσωπικούς, όσο και για επαγγελματικούς λόγους. Έτσι, εφόσον ως κλάδος αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των Ευρωπαίων πολιτών, έχει σαφή σχέση και με την ποιότητα ζωής τους και συνδέεται αναπόσπαστα με την πολιτιστική και τη φυσική κληρονομιά της περιοχής.

Άλλωστε, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει κατακτήσει δύο σημαντικές πρωτιές σε σχέση με τον κλάδο. Αφενός, παραμένει ο πρώτος τουριστικός προορισμός παγκοσμίως –πιθανότατα λόγω της μεγάλης ποικιλίας πολιτιστικών στοιχείων που συγκεντρώνει στην περιοχή της– με την πλειοψηφία των τουριστών να προέρχονται από χώρες όπως η Βραζιλία, η Ρωσία, η Κίνα κ.ο.κ, ενώ σημαντικό είναι και το ποσοστό τουριστών που ταξιδεύουν εντός της ΕΕ Αφετέρου, οι Ευρωπαίοι πολίτες περιλαμβάνονται μεταξύ των πρώτων τουριστών που ταξιδεύουν σε τρίτες χώρες, δημιουργώντας σημαντικά έσοδα για πληθώρα άλλων κρατών.

Ένα από τα σημαντικότερα οφέλη που επιτυγχάνονται μέσω της τουριστικής δραστηριότητας είναι η ενίσχυση της προβολής της Ευρώπης, των μνημείων και της κληρονομιάς της παγκοσμίως, γεγονός που επιτρέπει την προώθηση των ευρωπαϊκών αξιών και του ευρωπαϊκού προτύπου που έχει διαμορφωθεί μέσα σε αιώνες πολιτιστικών ανταλλαγών, γλωσσικής και κοινωνικής πολυμορφίας και δημιουργικότητας. Παράλληλα, ο τουρισμός διαδραματίζει μείζονα ρόλο, όχι μόνο στην προβολή της Ευρωπαϊκής ιστορίας, αλλά και στην προβολή των σύγχρονων πολιτισμών της Ευρώπης και του τρόπου με τον οποίο αυτοί εξακολουθούν να διαμορφώνονται.

Στόχος αυτής της Επιτροπής είναι να εξετάσει τα μέτρα που μπορεί να λάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση για την προβολή της εθνικής κληρονομιάς και των μνημείων πολιτισμού των κρατών - μελών της, με στόχο την ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης.

EMPL Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

Με ποιους τρόπους θα πρέπει η ΕΕ να διαχειριστεί τον υψηλό αριθμό νέων αφίξεων πληθυσμών στα κράτη - μέλη, είτε συνεπεία της προσφυγικής κρίσης είτε λόγω του φαινομένου του brain-drain είτε της εν γένει οικονομικής κρίσης στον ευρωπαϊκό χώρο; Ποια συστήματα υποδοχής και ένταξης πρέπει να υιοθετήσει και ποιες προκλήσεις καλείται να αντιμετωπίσει; Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις αλλαγές των αντιλήψεων, της κοινής γνώμης και του πολιτικού λόγου όσον αφορά το άσυλο, την ένταξη των προσφύγων και τον τρόπο με τον οποίο επηρεάστηκε η πολιτική στρατηγική των κρατών - μελών.

Κατά τη δεκαετία που διανύουμε, η Ευρωπαϊκή Ένωση δοκιμάζει την αντοχή και τη συνοχή της στην αμείωτη μετακίνηση πληθυσμών στην επικράτειά της, ένα φαινόμενο που αποτελεί απόρροια της μεταναστευτικής και προσφυγικής κρίσης. Οι διάφορες ρυθμιστικές προσπάθειες, όπως το «Δουβλίνο II» και η Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας δεν κατέστησαν δυνατή τη μείωση ή τη διακοπή των προσφυγικών ροών που διαρρηγνύουν κυρίως την Ισπανία, την Ελλάδα και την Ιταλία, τις χώρες δηλαδή, που αποτελούν τα φυσικά σύνορα της ΕΕ. Επιπλέον, τα ήδη υφιστάμενα παλαιά συστήματα υποδοχής και ένταξης μεταναστών αποδείχθηκαν αναποτελεσματικά και ανεπαρκή μπροστά στις τεράστιες ροές, με αποτέλεσμα οι πάσχουσες χώρες υποδοχής να προβαίνουν σε σπασμωδικές λύσεις αντιμετώπισης του φαινομένου. Ενδεικτικά, η ελληνική κυβέρνηση θέτει σε προτεραιότητα σχέδιο άμεσης αποσυμφόρησης των νησιών από τον μεγάλο αριθμό προσφύγων, με μεταφορά τους στην ενδοχώρα και τη δημιουργία νέων κέντρων φιλοξενίας. Επιπλέον, στο πλαίσιο της διαχείρισης του φαινομένου και της επίλυσης των συνακόλουθων προβλημάτων του, κρίνεται παραπάνω από αναγκαία, η επίτευξη των γραφειοκρατικών διαδικασιών των αιτήσεων ασύλου και η καταγραφή όλων των προσφύγων - παράνομων μεταναστών σε μια πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων.

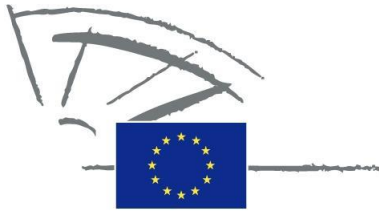
Αξιοσημείωτη είναι και η εσωτερική μετανάστευση στην ΕΕ τα τελευταία χρόνια με την οικονομική κρίση να δίνει το έναυσμα για μια απίστευτα μεγάλη διαρροή ανθρωπίνου δυναμικού, η οποία αποτυπώνεται με τον όρο «brain drain». Όσον αφορά την Ελλάδα, όπως αποτυπώθηκε στην τελευταία σχετική έρευνα της ICAP, ο πληθυσμός του brain drain μεγαλώνει ηλικιακά, θεμελιώνει τη ζωή του στο εξωτερικό, δημιουργεί δεσμούς, φτιάχνει οικογένεια. Την ίδια στιγμή, εξελίσσεται εργασιακά, καταλαμβάνοντας υψηλότερες ιεραρχικά θέσεις και κερδίζοντας περισσότερα χρήματα. Όσο περισσότερο όμως επιτυγχάνουν στις νέες τους πατρίδες, τόσο πιο

μακρινή αρχίζει να δείχνει η προοπτική επιστροφής τους στην Ελλάδα. Επίσης, σύμφωνα με την τελευταία έρευνα, το 60% του πληθυσμού που μετακινήθηκε στο εξωτερικό, είχε ήδη εργαστεί στη χώρα και αποφάσισε να την εγκαταλείψει για ένα καλύτερο εργασιακό και οικονομικό μέλλον. Οι βασικοί λόγοι που φαίνεται να οδηγούν σε μια τέτοια απόφαση είναι η έλλειψη αξιοκρατίας και η διαφθορά στις χώρες προέλευσης, αλλά και η γενικευμένη αβεβαιότητα.

Οι κλυδωνισμοί στην οικονομία, σε συνδυασμό με την εσωτερική μετανάστευση και την προσφυγική κρίση, επέφεραν τριβές στην κοινωνία και τα μεσαία κοινωνικά στρώματα, με αποτέλεσμα την εδραίωση της καχυποψίας και του φόβου, εκτοξεύοντας τα ποσοστά των ακροδεξιών κομμάτων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Παράλληλα, η εμφάνιση της λαϊκιστικής ρητορικής σε χώρες όπως η Ουγγαρία (Ορμπαν) και η Ιταλία (Σαλβίνι), τείνει να αποπροσανατολίσει την κοινή γνώμη από τα μείζονα προβλήματα, στοχοποιώντας ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όπως τους μετανάστες, και να θέσει τεράστια εμπόδια σε ψηφίσματα που θα εδραίωναν την αλληλεγγύη και τη συνεισφορά στον συνάνθρωπο σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Με άλλα λόγια, η υπάρχουσα κατάσταση εγκυμονεί κινδύνους για μια ευρύτερη κοινωνική κρίση, που μεταφράζεται συνήθως –μεταξύ άλλων– σε κρίση αξιών και ηθικής.

Αντιμέτωπη με ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες, η ΕΕ καλείται να αντιμετωπίσει σοβαρές προκλήσεις σε ένα ιδιαίτερα κομβικό χρονικό σημείο. Επιτακτική ανάγκη αποτελεί πια η απάντηση στον λαϊκισμό και την καχυποψία με «ενέσεις» αλληλεγγύης, ανθρωπισμού και σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είναι απαραίτητη η επαναξιολόγηση του φαινομένου της μετανάστευσης και της προσφυγικής κρίσης με σκοπό την ανασύσταση νέων μηχανισμών υποδοχής και ένταξης μεταναστών με την παροχή κινήτρων σε όλα τα κράτη μέλη. Αυτό θα καταστεί δυνατό, μόνο αν προαχθεί η αλληλεγγύη και η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Με ποιους τρόπους μπορεί η ΕΕ να αντιμετωπίσει τις αρνητικές επιπτώσεις του φαινομένου αυτού στα κράτη - μέλη της και πώς μπορεί να διασφαλίσει τις κατάλληλες συνθήκες για τη διαβίωση και ανάπτυξη των πολιτών της;

ITRE Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ανάπτυξης

Στους στόχους της ΕΕ περιλαμβάνεται η προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της υγείας των πολιτών της, επιτρέποντας υπό αυστηρές προϋποθέσεις ακόμη και την έρευνα στον άνθρωπο. Προσφάτως αναδείχθηκε η προβληματική της χρήσης ανεπιθύμητων ή και απαγορευμένων μεθόδων από μερίδα ερευνητών, με αποτέλεσμα να πυροδοτηθούν εκ νέου συζητήσεις για την προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων της έρευνας. Με ποιες ενέργειες μπορεί η ΕΕ να προστατεύσει τα δικαιώματα των πολιτών της, χωρίς ωστόσο να παρεμποδίζεται η εξέλιξη της ιατρικής έρευνας;

Αναντίρρητα, η έρευνα και η καινοτομία αποτελούν δύο συνιστώσες με άμεση και καθοριστική συμβολή στα πεδία της ατομικής και συλλογικής ευημερίας, της ποιότητας ζωής και της επίλυσης των μεγαλύτερων κοινωνικών προκλήσεων. Η Συνθήκη της Λισαβόνας ενισχύει τη δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) σε αυτόν τον τομέα της έρευνας με στόχο τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Εύλογα, συνεπώς, οι επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία συνιστούν διαχρονικά στρατηγική επιλογή της ΕΕ.

Μέσω της πάγιας αρωγής της για την έρευνα και για την καινοτομία, η ΕΕ παρέχει χρηματοδοτήσεις σε ευρύτατο πεδίο γνωστικών αντικειμένων στοχεύοντας στην επίτευξη ρηξικέλευθων ανακαλύψεων, στην ενδυνάμωση της θέσης της στον χώρο της επιστήμης, στην ενίσχυση της βιομηχανικής καινοτομίας, στην αντιμετώπιση σοβαρών κοινωνικών ζητημάτων, όπως είναι η κλιματική αλλαγή και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας κ.ά.

Το ζήτημα της θέσης του ανθρώπου ως υποκειμένου της έρευνας, συνιστά ένα διαχρονικό και πολυδιάστατο θέμα που εγείρει τον προβληματισμό της διεθνούς επιστημονικής – και όχι μόνο – κοινότητας, πάντα σε συνδυασμό με τα αντισταθμιστικά ενδεχόμενα οφέλη ενός καινοτόμου επιστημονικού πορίσματος.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να γίνεται παγκοίμως αποδεκτό ότι η πάγια αρχή του σεβασμού για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια περιλαμβάνει το δικαίωμα των ατόμων να λάβουν πληροφορημένες εκούσιες αποφάσεις για τη συμμετοχή τους σε μια έρευνα ή μελέτη. Τέτοιες αποφάσεις δεν μπορούν να ληφθούν χωρίς διαφάνεια, γεγονός που σημαίνει ότι ο άνθρωπος, ως υποκείμενο της έρευνας, έχει επαρκώς ενημερωθεί για τη φύση, τη διάρκεια, τους σκοπούς, τις μεθόδους και τις διαδικασίες της επιστημονικής έρευνας. Επιπρόσθετα, δεδομένη θα πρέπει να θεωρείται και η ενημέρωσή του για τη χρήση των ευρημάτων που θα προκύψουν από την έρευνα

καθώς και για όλους τους δυνητικούς κινδύνους ή δυσχέρειες που αναμένονται κατά τις προβλεπόμενες διαδικασίες

Ο ερευνητής πρέπει να μεταχειρίζεται τα άτομα ως αυτόνομους διαπραγματευτές, που είναι ικανοί να ελέγχουν τις δραστηριότητες και τις τύχες τους. Το δικαίωμα αυτόνομης απόφασης σημαίνει ότι τα δυνητικά υποκείμενα έρευνας έχουν το δικαίωμα να παίρνουν εκούσια απόφαση για τη συμμετοχή τους ή μη στη μελέτη, χωρίς εξαναγκασμό, πίεση ή ανεπίτρεπτη επίδραση οποιουδήποτε είδους. Σημαίνει επίσης ότι έχουν το δικαίωμα οποιαδήποτε στιγμή να τερματίσουν τη συμμετοχή τους, να αρνηθούν να δώσουν πληροφορίες ή να ζητήσουν διευκρινίσεις για τον σκοπό της μελέτης ή ορισμένων ερωτήσεων.

Επειδή υφίσταται ο κίνδυνος να κάνει ο ερευνητής προκατειλημμένη εκτίμηση ως προς το κατά πόσο ο ενδεχόμενος κίνδυνος για την προστασία των δικαιωμάτων των ανθρώπων ως υποκειμένων της έρευνας αντισταθμίζεται από τη παραγόμενη ωφέλεια, οι ηθικές διαστάσεις μιας μελέτης θα πρέπει κανονικά να υποβάλλονται σε εξωτερική επανεξέταση. Για τον λόγο αυτό συνιστά συνήθη πρακτική η εγκατάσταση –από τα πιο πολλά νοσοκομεία, πανεπιστήμια και άλλα ιδρύματα όπου γίνεται έρευνα– επίσημων επιτροπών και πρωτοκόλλων για αναθεώρηση των ερευνητικών σχεδίων και των προτεινόμενων ερευνητικών διαδικασιών.

Με υπόβαθρο τους άνω προβληματισμούς, το 1964 η Παγκόσμια Ένωση Ιατρών (WMA) ψήφισε στη 18η σύνοδό της τη Διακήρυξη του Ελσίνκι (τελευταία αναθεώρηση το 2013). Η Διακήρυξη του Ελσίνκι περιγράφει αναλυτικά τα ηθικά πρότυπα που πρέπει να τηρούνται κατά τη διενέργεια ιατρικών ερευνών. Παρά το γεγονός ότι η άνω Διακήρυξη συνιστά στην ουσία έναν κώδικα δεοντολογίας που αφορά το πλαίσιο γύρω από τη θέση του ανθρώπου ως υποκειμένου των ιατρικών ερευνών, εντούτοις, είναι πλέον διεθνώς αποδεκτό, πως οι αρχές που προβλέπει εφαρμόζονται αντίστοιχα σε όλες τις έρευνες ανεξαρτήτως πεδίου. Έχουν ακολουθήσει και άλλα σημαντικά νομοθετικά κείμενα, τα οποία αποτελούν τους δεοντολογικούς πυλώνες της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη διεξαγωγή της επιστημονικής έρευνας, όπως η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική, γνωστή και ως Σύμβαση του Οβιέδο, και η Διακήρυξη της UNESCO για το Ανθρώπινο Γονιδίωμα, η οποία, παρόλο που δεν έχει δεσμευτική ισχύ, αποτελεί βασικό κείμενο αναφοράς.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω δεδομένων, η παρούσα Επιτροπή καλείται να εξετάσει τα ζητήματα που δύνανται να προκύψουν αναφορικά με την προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων της έρευνας και να προτείνει ουσιαστικούς και αποτελεσματικούς τρόπους, ώστε η ΕΕ να διασφαλίσει πως η προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών της δεν θα διασαλευθεί, χωρίς ωστόσο να παρεμποδίζεται η εξέλιξη της ιατρικής έρευνας.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Γραφείο Ενήμερωσης
στην Ελλάδα

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Αντιπροσωπεία
στην Ελλάδα

Με την υποστήριξη του Γραφείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα και της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα.